

Očetova junaštvo

V mali francoski vasici v Voguži ob reki Mizoni je neke noči nenadoma izbruhnil požar. Začela je goreti hiša kmetičnega kmetiča, ki je imel devet otrok. Čez nekaj časa je prišla požarna bramba, ki je začela gasiti. V tem, ko so se gasilci pripravljali, je iz goreče hiše planil hišni gospodar, nosil v roki enega otroka. Ko je otroka postavil zunaj hiše na tla in ga izročil svojim ljudem, je znova planil v gorečo hišo, iz katere se je kmašu vrnil še s enim otrokom. Tudi tega je izročil svojim ljudem. Malo je pogledal okoli sebe, ali so sedaj zbrani vsi njegovi otroci. Pa je pogrešil še svojega 17 letnega sina. Naglo je planil nazaj v plamene, dasi ko ga vsi svarili in mu branili. Planil je po svojega sina, a se ni več vrnil. Kmašu je goreča hiša zgrmela na kup in pokopala pod seboj očeta in sina. Lesti na svojo moč slave junaštvo tega očeta, ki je s svojo žrtvijo pred vsem svetom oznanil, da je pravemu očetu svežo življenje vsakterega izmed njegovih otrok ter je to oznanilo zapečatili ter potrdili s svojo žrtvijo v tisti strašni noči. Ta oče, ki je svoje življenje žrtvoval za življenje svojih otrok, se piše Antoine Mathias, majhen francoski kmet.

Kako težka je zemlja?

Opazovali so, kako vpliva zemlja na druga nebesna telesa in skušali iz tega ugotoviti njeno težo. Razne preiskave o gostoti zemlje, oziroma o njeni specifični teži so dale rezultat 5.5. To število pove, kolikokrat težja je določena količina zemlje v primeru z vodo, ki ima enako prostornino. Zemeljska krogla je torej pet in polkrat težja, kakor bi bila enako velika vodna krogla. Za ugotovitev zemeljske teže je sedaj samo še treba pomnožiti prostornino zemlje v kubčnih centimetrih z njeno specifično težo. Ta račun je dal: šest milijonov trilijonov kilogramov!

Habakuk

23

Bismnichlova povest podmačena — z dovoljenjem založbe

Nadašje Vas prosim, da mi verjamete, da je vse zlagano in izmišljeno, kar so Vam iz Maribora o meni pisali. Niti braniti se nisem mogla proti obrekovanju in Vam svoje nedolžnosti nisem mogla spričati. Kaj vse sem ta leta prestala, sam Bog ve to.

Nekaj dobrega pa je bilo tudi v tem trpljenju; da, koristno mi je bilo in mi je prav prišlo! Šele v teh bridkosti sem našla res pot k Bogu in sem tudi svojo mater zopet spravila z Bogom. Sama na sebi sem izkusila, da vera res ni prazna reč, ampak da je vera tista, ki edina človeka v življenju in smrti pokonci drži.

Še nekaj Vam moram pisati. Nikar mi ne zamerite, če se te reči dotaknem! Isti slučaj, po katerem sem izvedela za Vašo dobroto, mi je dal tudi vedeti, kaka strašna nesreča je zadela Vašega očeta. Da Vas je to pretreslo, si lahko mislim. Ali preveč si te reči ne smete k srcu gnati. Kar je Vaš oče storil, zato Vi nič ne morete. Noben človek, če je pameten, ne bo zaradi tega na Vas vrzel kamna in nihče, kdor Vas pozna, Vas zaradi tega ne bo manj čislal in spoštoval. V mojih očeh in v mojem srcu ste prav taki, kakršni ste bili, ko o tej nesreči še nič nisva vedela.

Zdaj pa Vas prosim, nikar ne mislite, da hočem s tem pismom znova zvezati, kar je razdrto! Ne, na kaj takega ne mislim več. Edini namen, ki ga imam s tem pismom, je ta, da Vas zahvalim za velike, velike dobrote in da si morda najdem kaj več jasnosti v rečeh, ki se tičejo mene ali Vas.

Če mi morete kaj tega pojasniti in mi kako vrstico napisati, me bo prav veselilo. Če mi nič ne pišete, Vam tudi ne zamerim.

Vnovič se Vam zahvali in Vas lepo pozdravlja

Milka Trebnik
v Robinovem hotelu.

V Tržiču dne 31. maja 1928.

Ko je Milka pismo napisala in ga dva, trikrat prebrala, je videla, da ga je sestavila hladno in prisiljeno. Ali kakor je zdaj bilo, ko ni vedela ne kako ne kaj in je bila vsa v dvomih, ni mogla drugače pisati; zato je pismo še isti večer dala na pošto.

XIV.

Bilo je dva dni potem. Milka je bila v kuhinji, kjer je nekaj pripravljala. Tedaj jo je poklicala gospa in ji dejala:

»Na vrtu sedi neki gospod iz Ljubljane; pravi, da bi vas rad pozdravil.«

»Iz Ljubljane neki gospod?« se je Milka začudila. Privezala si je beli predpasnik in šla gledat.

Hotelski vrt je bil čisto prazen, le v zadnjem kotu je pri neki mizici sedel črno oblečen moški. Milka je napela oči in, ko mu je prišla na kakih dvajset korakov blizu, je ta vstal in ji stopil proti. Za sveto božjo voljo, saj je Habakuk!

Stopil je k njej, jo pogledal s svojimi lepimi, živimi očmi, pa ni rekel ne besede.

Vsa rdeča je tedaj vzkliknila:

»Gospod učitelj, vi? Ali je mogoče?«

»Milka, ali me tako nagovarjaš? Potem moram tudi jaz spet reči 'gospodična',« je rekel žalostno.

»Ne, ne!« se je branila in, vsa prevzeta od čustev, ga je zagrabila za roko. »Bog te živi, ljubi Habakuk! — O, kako vesela sem, da si prišel! Ali si moje pismo dobil?«

»Da, prav slučajno že sinoči. Koj sem pohitel k tebi. Ali imaš kaj časa zame?«

»Čakaj, poprašala bom gospo, da me za nekaj časa izpusti! — Ali ti naj kaj prinesem?«

»Saj pijačo imam. Jedel bom pa pozneje.«

Milka je šla, čez nekaj minut pa se je spet vrnila. Lica so ji sramežljivo zardevala, ko je sedla za mizico in dejala, da je prosta, dokler se hoče z njim meniti.

Trenutek sta se oba gledala.

Habakuk ni imel še nobenega sivega lasu, v njegovih rjavih očeh je še vedno gorel oni topli sij, gladko obrti obraz je bil ves poduhovljen in še lepši ko kdaj prej.

Med Milkinimi plavimi lasmi se je tu in tam posvetil kak sivosrebrn pramen, obraz pa, zasenčen s otožnostjo, je bil ganljivo lep.

Nekaj časa sta molčala, potem je Habakuk plaho pobaral:

»Milka, reci, ali me še kaj maraš?«

Pogledala ga je toplo in zašepetala:

»Če te še kaj maram... Vsa leta si bil moja velika ljubezen ti... in danes je še prav tako, kakor je bilo... Nič me ni bolj zadelo, kakor to, da me ti ne ljubiš več.«

»Milka, tudi jaz sem te zmeraj ljubil, bolj, kakor si moreš misliti... Odkar sem moral pustiti upanje, da se še kdaj srečava, mi je bilo življenje bres sonca.«

»Zakaj si moral pustiti upanje?«

»Saj vendar veš... Ko sem zvedel, kaj strašnega je storil moj oče, sem bil ves iz sebe od groze. Mislim, da mi ne boš mogla nikoli odpustiti, da me boš zavrgla in me ne boš več marala.«

»Za božjo voljo, saj ti nič ne moreš zato, kar je tvoj oče storil!«

»Seveda ne. Ali na meni je bil strašen madež! Bil sem trdno prepričan, da ne boš nikoli hotela vzeti človeka, čigar oče je tvojega očeta ubil.«

Milka je prebledela, zazijala in vsa zatrepetala.

»Kaj? Kaj praviš? Ali sem te prav razumela?«

»Milka, saj vendar vse veš, saj si mi pisala, da veš, kaj je bilo z mojim očetom,« je zastokal.

»Le to vem, da je tvoj oče nekoga ubil. Kdo je tvoj oče bil in koga je ubil, o tem ne vem nič.«

»Kdo pa ti je kaj pravil o tej reči? — Kdo? Kdo? Povej! Govori!«

»Stari Luka, tvoj rednik.«

»O ta čenča čenčasta! Mene res nesreča preganja,« se je prijel Habakuk za glavo; »ali zdaj je, kar je. Žal, da sem že sam vse povedal. Zdaj nimam več kaj skrivati... Da, moj oče je bil, ki je tvojega očeta ustrelil.«

Gospodična si je zakrila obraz z rokami in je tiho zaihtela.

V Habakukovem srcu je pokalo od bolečine. Težko je sopol. Dovolj je imel svojega trpljenja, zdaj mu je prišlo še to, ki je bilo skoraj še večje in še hujše, ko je gledal deklo vse objokano.

Ko se je premagal, je dejal na videz mirno in vdano:

»Milka, čuj! Ko bi bil vedel, da tega vsega ne veš, bi si nikdar ne bil upal pred te. Odpusti mi! Prav tako malo sem kriv te zle usode kakor ti. Zdaj pa končajva! Strašno mi je hudo, da se moram odreči sreči, o kateri sem sanjal in na katero sem upal. Ali tu ni drugega! Da ni in ni mogoče, da bi vzela sina tistega, ki ti je očeta ubil, to prav dobro razumem. Le to te še prosim, nič mi ne zameri — jaz tebi tudi ne. Če bi kdaj še tako prišlo, da si potrebna pomoči, daj mi vedeti, veliko veselje mi boš s tem napravila... Zdaj pa se bova v miru razšla, kajne, Milka?«

Dal ji je roko čez mizo. Zagrabila jo je, z obema rokama jo je prijala in še vsa v solzah je rekla:

»Ne, Habakuk, ne izpustim te več! Midva sva drug drugemu namenjena in morava skupaj ostati. Ali me nočeš vzeti za ženo?«

»Pač, pač, še kako rad!« je dejal bridko; »toda bojim se, da bo mojega očeta greh kakor večna senca med nama. — Še kesala se boš te svoje besede... Ne bi mogel tega prenesti, če bi ti zaradi mene morala trpeti.«

(Dalja sledi)